

Asia: VN/23361/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Rikosseuraamuslaitoksen organisaation ja rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmän uudistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotettu työssäoppimisväylällä suoritettava tutkinto ei tue opiskelijoiden tasalaatuista koulutusta. Tutkinnon suorittaminen laitoksissa kuluttaa suuresti laitoksen resursseja (työpaikkaohjaajia), jotka ovat jo valmiiksi erittäin kiireisiä tehdessään työpaikkaohjausta oman työnsä ohella pienillä resursseilla.

Esityksestä ei käy ilmi kuinka pystytään takaamaan kaikille niin tutkinto kuin työssäoppimisväylällä opiskeleville oppilaille tasalaatuinen koulutus vai menisikö uudella väylällä opiskelevien arviointi laitoksissa ns. naamakertoimen mukaan. Miten pystyttäisiin riittävän hyvin toteamaan henkilöstä hänen kelpoisuutensa alalle?

Tällä hetkellä laitokset ovat täynnä vankeja ja henkilökunnan resurssit erittäin niukat. Miten pystytään takaamaan, että henkilökunta laitoksissa pystyy kouluttamaan opiskelijat oikeasti kelpoisiksi vartijoiksi, ei millään. Nykyinen malli, jossa opiskelijat tulevat RSKK:lta ja he ovat valmiiksi saaneet kattavan opetuksen alasta toimii erittäin hyvin ja laitoksissa on selkeys heidän roolistaan opiskelijoina. Pahimmassa tapauksessa työssäoppimisväylältä tulevat laitetaan suoraan töihin ilman, että heitä perehdytetään sen tarkemmin missään vaiheessa. Laitoksien tilanne ei parane sillä, että koulutetaan puolihuolimattomasti väkeä töihin.

Näkisin parhaimmaksi ratkaisuksi lisätä RSKK resursseja kouluttaa henkilökuntaa laitoksiin. RSKK:n koulutus on vuodesta toiseen tasalaatuista ja erittäin hyvää. Näin pystytään myös valvomaan koulutuksen tasoa paremmin ja takaamaan osaavaa henkilökuntaa myös tulevaisuudessa.

Erilaiset voimankäytön koulutukset, poikkeustilanteet ja vaativat tilanteet ovat haastavia kouluttaa laitoksissa tilojen, ajan ja resurssien puutteen vuoksi. En näe, että uudella väylällä suorittaa vartijan tutkinto pystyttäisiin riittävässä määrin takaamaan opiskelijoille tarvittava koulutus em asioihin liittyen. Jos kyseisiä koulutuksia aletaan järjestämään täydennyskoulutuksina onko laskettu mikä on riittävä määrä koulutusta ja paljonko se kustantaa kouluttaa kyseiset asiat ja mitä se tarkoittaa mahdollisesti laitoksille, jos opiskelijat ovat kuukauden kaksi täydennyskoulutuksessa. Voimankäytönkouluttajana voin todeta, että näiden asioiden kouluttaminen laitoksissa on täysin mahdotonta resurssien vuoksi.

Kuka laitoksessa vastaisi uuden väylän kautta tulevien opiskelijoiden kouluttamisesta? En usko että yksikönpäällikkö istuu päivittäin ohjaamassa kuinka vankilaa pyöritetään, eikä se olisi tarkoituksenmukaistakaan. Vartijoilla ei ole aikaa työtehtäviensä ohella riittävässä määrin kouluttaa uutta henkilökuntaa, sillä se on jo tällä hetkellä hyvin vaikeaa. Onko siis kaavailtu, että vankiloihin tulisi uusia virkoja ja nämä henkilöt jotka palkattaisiin vastaisivat täysin opiskelijoista?

Onko rikosseuraamuslaitos kiertänyt kaikki suomen laitokset läpi ja selvittänyt kuinka paljon resursseja tämän uuden väylän toteuttaminen valtakunnallisesti vaatii ja mitkä ovat kustannukset? Onko selvitetty minkälaiset kustannukset syntyisivät jos RSKK resursseja kouluttaa enemmän henkilökuntaa lisättäisiin? Ja onko näitä kahta asiaa vertailtu keskenään ja punnittu kustannuksia sekä hyötyjä että haittoja molemmista?

Virtanen Pekka
Rikosseuraamuslaitos